

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/14206
GK: 175

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-156/1628/3368
Konu : Yazılı soru önergesi

12.07/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 10/05/2010 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-22807 sayılı yazı,
b) 25/05/2010 tarihli ve 1276/2707 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Hakkari Milletvekili Hamit Geylani tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/14206 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EKLER:

- 1- Soru önergesi cevabı (2 adet)
2- İstatistik tablo (2 adet)

DAĞITIM:

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-156/1627/3367
Konu : Yazılı soru önergesi

12.09/2010

Sayın Hamit GEYLANI
Hakkari Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/14206 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ülkemizde, 24/05/2010 tarihi itibarıyla 11.086 hâkim ve Cumhuriyet savcısının görev yaptığı, 3.610 hâkim ve Cumhuriyet savcısı kadrosunun boş olduğu; 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 9 uncu maddesi gereğince, her yıl alınacak aday sayısının, avukatlık mesleğinden alınacaklarla birlikte Türkiye Adalet Akademisinin görüşü alınmak suretiyle, kadro ve ihtiyaç durumuna göre Bakanlığımızca tespit edilerek, boş kadroların doldurulmaya çalışıldığı; 9 mahalde bölge adliye mahkemesinin kurulduğu, bina ve tefrişat eksikliklerinin tamamlanmasının ardından söz konusu mahkemelerin faaliyete geçirilmelerinin plânlandığı Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden anlaşılmıştır.

II- Dışişleri Bakanlığının 28/05/2010 tarihli ve B.06.AKGY.0.110.6-2010/27357 sayılı yazısıyla, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından yayınlanan istatistiklerde, Ülkemizin bireysel başvuru hakkına kabul ettiği tarihten 2009 yılı sonuna kadar, Türkiye aleyhine 2.017 ihlal kararı verildiği; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6 ncı maddesi anlamında "makul süre" içinde yargılanma hakkına ilişkin başvurularda ihlal kararının bu sayının % 11'ini oluşturduğu; bu süreçte Ülkemiz aleyhine yapılan uzun yargılama başvurularında 357 ihlal kararı verildiği; 2009 yılında uzun yargılama başvurularında Ülkemiz aleyhine verilen ihlal kararı sayısının 95 olduğu bildirilmiştir.

III- 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu hükümleri çerçevesinde, resmî istatistiklerin üretimine ve yayımına ilişkin temel ilkeler ile standartları belirlemek, ulusal ve uluslararası düzeyde ihtiyaç duyulan alanlarda güncel, güvenilir, zamanlı, şeffaf ve tarafsız veri üretilmesini sağlamak amacıyla, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı tarafından hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca kabul edilen "Resmî İstatistik Programı (2007-2011)" 30/12/2006 tarihli ve 26392 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Resmî İstatistik Programı, kurumlardan gelen görüş ve öneriler doğrultusunda, 2008 ve 2009 yıllarında, Bakanlar Kurulu Kararıyla revize edilmiştir.

Resmî istatistiklerin üretimine ve organizasyonuna ilişkin temel ilkeleri ve standartları belirlemek; Ülkemizin ihtiyaç duyduğu alanlarda veri ve bilgilerin derlenmesini, değerlendirilmesini, gerekli istatistiklerin üretilmesini, yayımlanmasını, dağıtımını sağlamak üzere, Resmî İstatistik Programında istatistik sürecine dâhil kurum ve kuruluşlar arasında Ulusal Veri Yayımlama Takvimi belirlenmiştir.

Verilerin hangi kurum tarafından, ne zaman ve ne şekilde yayımlanacağını gösteren Ulusal Veri Yayımlama Takvimi, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı tarafından her yılın başında kamuoyuna açıklanmaktadır. Programda görev alan kurum ve kuruluşları bir sonraki yılın veri yayın tarihlerini belirleyerek, Ulusal Veri Yayımlama Takviminde yer almak üzere, her yılın 15 Aralık tarihine kadar, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığına iletmektedirler.

Söz konusu bu Takvime göre, 2009 yılı adalet istatistiklerinin yıl sonu itibarıyla derlenmeye başlanacak olması nedeniyle 2009 yılı adalet istatistikleri sunulamamıştır. 1998-2008

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

yıllarına ait düşme kararlarına ilişkin verileri içeren istatistik tablolar ise ektedir.

IV- Ülkemizde, yargının yıllara yayılan; alt yapı, mevzuat ve insan kaynakları problemleri bulunmaktadır. Yargılamaların makul sürede tamamlanamaması nedeniyle özellikle ceza davalarında, çok sayıda dava, zamanaşımı nedeniyle düşmektedir. Nitekim Yargıtay Başkanlığının verilerine göre sadece 2009 yılında zamanaşımından dolayı düşen dosya sayısı 14.809'dur. Bunun en önemli nedenlerinden birisi de, hiç şüphesiz ki, Yargıtay'a gelen iş sayısının çokluğudur. Örneğin, 2009 yılında Yargıtay ceza dairelerine, devredenlerle birlikte gelen toplam dava dosyası sayısı 522.272 dir. 2009 yılı içinde bunların 218.201'i hakkında karar verilmiş, 304.071 dava dosyası sonraki yıla devredilmiştir. Hukuk dairelerine ise, toplamda 484.751 dosya gelmiş ve bunların 334.967'sine karar verilmiş, 149.784 dava dosyası sonraki yıla devredilmiştir.

Bakanlığımızca, yargı makamlarının görevlerini en iyi ortamda yerine getirmeleri açısından fizikî mekan, insan kaynakları ihtiyacının karşılanması, gerekli yasal düzenlemelerin yapılması, projeler geliştirilmesi gibi alanlarda önemli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, Yargı Reformu Stratejisi ve Eylem Planında, yargı makamlarının iş yükünün azaltılması suretiyle yargılamaların makul sürede bitirilebilmesi ve zamanaşımı nedeniyle düşen dava sayısının en asgari seviyeye indirilmesi amacıyla Bakanlığımızın görev ve yetki sınırları dahilinde bazı hedefler belirlenmiştir.

Yargı Reformu Stratejisinde, yargının iş yükünün azaltılması ve verimli çalışması yönünde;

1- 5235 sayılı Kanuna göre bölge adliye mahkemeleri Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun uygun görüşüyle, 17/05/2007 tarihinde 9 ilde kurulduğu; ancak, altyapı ve personel yetersizlikleri nedeniyle henüz faaliyete geçirilemediği; yargının etkinlik ve verimliliğine büyük katkı yapacağı düşünülen bölge adliye mahkemelerinin, mevcut eksiklikler giderilerek faaliyete geçmesinin sağlanacağı;

2- İdarî yargı düzeninde üst mahkeme olarak görev yapan Danıştay'ın da Yargıtay gibi çok ağır bir iş yükü altında olduğu; bu nedenle, birkaç yıl öncesine ait davaların temyiz incelemelerini yapabildiği ve içtihat üretme fonksiyonunu gereği gibi yerine getiremediği; adlî yargıdaki sisteme paralel olarak iki dereceli denetim usulünün idarî yargıda da kabul edilmesiyle Danıştay'ın aslî fonksiyonuna kavuşturulması ve idarî yargının da etkili ve verimli çalışmasına katkıda bulunulmasının hedeflendiği; adlî yargıdan farklı olarak, halihazırda idarî yargı sisteminde bölge idare mahkemelerinin mevcut olmasının, idarî yargıda istinaf kanun yolunun hayata geçirilmesinde kolaylık sağlayacağı; bu nedenle, idarî yargıda istinaf sistemine geçilmesi durumunda altyapı ve personel eksikliğinin duyulmayacağı;

3- Bağımsız yargının paydaşı ve kurucu unsurlarından olan savunmanın, yargılama öncesi ve sonrası evrelerde etkinliğinin artırılması ve geliştirilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlarla çalışmalar yapılacağı; ortaya çıkacak yargı kararının kalitesinin ona "paydaş" olan unsurların kalitesi ile doğru orantılı olduğu; bu gerçeğin, ilk aşamada hukuk eğitiminin seviyesinin yükseltilmesini gerektirdiği; "yargılama diyalektiği" açısından son derece önemli role sahip kurumun mesleğe alınma koşulları, meslek içi eğitimi, yeni avukatların mesleklerinin önemine uygun olmayan şartlarda çalışmaları, amacına uygun ve verimli staj imkânlarının kısıtlılığı, resmî kurumlar nezdindeki konumları gibi yaşadıkları bazı sorunlar bulunduğu; yargılama diyalektiğinin savunma bölümünü oluşturan avukatların, adil yargılanma açısından hukuk ve ceza yargılamasında önemli role sahip oldukları; avukatların delil toplaması, mahkemeye sunmaları, mahkemeye karşı taraf ve savcılık tarafından sunulmuş delilleri incelemeleri, bu tür belgelerin taraf vekillerine sunulması, zorunlu müdafiliğin adil yargılanma hakkı kapsamında etkin hale getirilmesi, cezaevleri görüşmelerinin makul önlemler dışında engelsiz yapılması ve "savunmanın itham ile başlaması" ilkesini gerçekleştirmeye yönelik tedbirlerin, ilgili kurumlarla işbirliği halinde alınması gerektiği; "adil yargılanma hakkı"nın en önemli unsuru olan "silahların eşitliği"nin yargı alanında uygulanabilmesinin, bu koşulların gerçekleşmesi ile doğru orantılı olduğu; ayrıca, bunun insan hakları ihlalleri konusundaki önleyici etkisinden de yararlanılacağı; Adalet Bakanlığının, Türkiye

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Barolar Birliğinin kararlarının bozulması ve onanması anlamına gelebilecek hükümler ile avukatlar hakkındaki ceza soruşturma ve kovuşturması evrelerindeki yetkileriyle ilgili Türkiye Barolar Birliği ile ortak çalışmalar yapılacağı;

4- Halen yargı mensubu ve çalışanı kadrolarında önemli boşluklar bulunduğu; bölge adliye mahkemelerinin faaliyete geçecek olması, emeklilik, istifa ve ölüm gibi nedenlerle boşalan kadrolar göz önünde bulundurularak, bu kadroların doldurulması ve ilave kadro alınarak yargı teşkilâtının insan kaynakları ihtiyacının giderilmesinin hedeflendiği; bu hedef doğrultusunda yapılacak insan kaynakları plânlaması ile kadro açığının 2012 yılına kadar aşamalı olarak giderileceği; bunun yanı sıra, hâkim ve savcı adaylarının mesleğe alımında denetime imkân verecek şekilde nesnel ölçütler kullanılması bakımından gerekli çalışmalar ilgili kurumlarla birlikte yapılacağı;

5- Kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması amacıyla, önceki yıllarda iş sayısı ve coğrafi konumu gözetilerek 137 küçük ilçede mahkemelerin kapatıldığı ve 3 yerde ağır ceza mahkemesinin kaldırıldığı; bununla birlikte, adliye teşkilâtı kapatılan bazı ilçelerde varlığını sürdüren icra müdürlüklerinin ise etkin ve verimli çalışmadıklarının tespit edildiği; kamu kaynaklarının verimli kullanılması ve adalet hizmetlerinin etkili sunulması amacıyla, birbirine çok yakın veya iş sayısı az olan adliyelerin en yakın adliyelerle birleştirilmesinin ve adliye olmayan yerlerdeki icra müdürlüklerinin kapatılmasının düşünüldüğü;

6- Adalet hizmetlerinin çağdaş çalışma ortamlarında ve yüksek teknolojinin imkânlarından yararlanılarak sunulmasının, Bakanlığımızın temel amaçları arasında önemli bir yer tuttuğu; Bakanlığımızca 2003 yılından bu yana yurdun dört bir yanında, müstakil adalet saraylarının inşaatına başlandı; birçoğunun da çok kısa sürede tamamlanarak hizmete sokulduğu; Bakanlığımızca bu çalışmalar yapılırken, sadece hükümet konağı içerisinde hizmet veren adliyelerin müstakil hale getirilmesi üzerinde durulmadığı; İstanbul ve Ankara gibi nüfus artışının ve iş yükü artışının yoğun olduğu bölgelerde yetersiz hale gelen adalet hizmet binalarının yerine uzun yıllar hizmet verebilecek adalet saraylarının yapımı için de projeler geliştirildiği; yeni adalet hizmet bina projeleri oluşturulurken, yargının çalışma koşullarına uygun, çağdaş mimari özelliklere sahip ve kullanışlı bina yapılması hususunun gözetildiği; yapımına karar verilen bölgenin nüfusu, nüfus artış hızı, iş durumu, yargı alanı, göz önüne alınarak, uzun yıllar hizmet verebilecek nitelikte adalet hizmet binası yapımına uygun ihtiyaç listeleri hazırlandı; diğer yandan, adalet hizmet binası yapımında barolar, avukatlar ve diğer yararlanıcıların da memnuniyetlerinin hedeflendiği; özellikle engelli vatandaşlarımızın ihtiyaçları gözetilerek yargı hizmetlerinden rahatlıkla ve kolaylıkla yararlanabilecekleri fizikî şartların oluşturulmasına gayret edildiği; bu kapsamda, 2003 yılından itibaren emsali görülmemiş bir gayretle, biri adli tıp hizmet binası olmak üzere toplam 92 adalet hizmet binası inşaatının tamamlandığı; bu faaliyetlere büyük bir hızla ve bir program çerçevesinde devam edileceği;

7- Coğrafi durum ve mahkemelere gelen iş sayısı göz önünde bulundurularak ihtiyaç duyulan ihtisas mahkemelerinin yaygınlaştırılmasına Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun görüşleri doğrultusunda devam edileceği;

8- Adalet işlerinde bilirkişilik görevi yapmak, adli tıp uzmanlığı ve yan dal uzmanlığı programları ile görev alanına giren konularda ve diğer adli bilimler alanlarında sempozyum, konferans ve benzeri etkinlikler düzenlemek ve bunlara ilişkin eğitim programları uygulamak amacıyla faaliyette bulunan Adli Tıp Kurumu Başkanlığının, Adalet Bakanlığına bağlı bir kamu kuruluşu olduğu; Kurumun aynı zamanda Avrupa Enstitüleri Adli Bilimler Ağı (ENFSI) üyesi olduğu; 2002 yılına kadar Adli Tıp Kurumu Başkanlığının, 13 grup başkanlığı, 20 grup başkanlıkları bünyesinde kurulan ihtisas dairesi başkanlığı ve 39 şube müdürlüğü ile hizmet verdiği; Kurumun yürüttüğü hizmetlerin yurt çapına yayılmasının büyük önem taşıdığı; bu nedenle, ihtiyaç duyulan tüm ağır ceza merkezlerinde adli tıp birimlerinin açılmasının hedeflendiği; bu kapsamda, 2002 yılından sonra 1 adet grup başkanlığı, 3 adet grup başkanlıkları bünyesinde kurulan ihtisas dairesi başkanlığı ve 46 adet şube müdürlüğünün açıldığı; böylece, halen 14 grup başkanlığı, 85 şube müdürlüğü, 23 grup başkanlıkları bünyesinde kurulan ihtisas dairesi başkanlığı

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

olmak üzere toplam 122 adli tıp birimi ile hizmet verildiği; ayrıca, Sağlık Bakanlığı bünyesinde görev yapan adli tıp uzmanlarının Bakanlığımıza naklen atanmaları için çalışmaların devam ettiği; tıp fakültesi bulunan 26 üniversite ile işbirliğinin devam etmekte olup, bu imkâna sahip diğer üniversitelerle işbirliği sağlanması yönünde çalışmaların sürdürüldüğü;

9- Görülmekte olan davaların, yurtdışındaki makamlarla yapılan yazışmalar nedeniyle uzamaması, sürat ve işbirliği gerektiren suçluların iadesi, istinabe ve hükümlülerin transferi gibi konuların, daha ivedi ve verimli bir şekilde çözüme kavuşturulabilmesi bakımından Almanya, Fransa, Belçika ve Hollanda gibi Türk nüfusunun yoğun yaşadığı ülkelerde hâkim ve Cumhuriyet savcılarının temsilcilerin bulunmasının faydalı olacağı; Türkiye'nin, özellikle suçluların iadesi konusunda Avrupa ülkelerinin her türlü talebini yerine getiren, ama bu devletler nezdinde talepleri yeterince karşılanamayan bir ülke durumunda olduğu; özellikle siyasî kriterler, yargı ve temel haklar ve adalet özgürlük ve güvenlik konularında önemli bir role sahip olan Adalet Bakanlığının, bu alanlardaki müzakere çalışmalarına katkı sağlaması bakımından Avrupa Birliği Daimi Temsilciliği nezdinde Bakanlık temsilcisinin bulunmasının faydalı olacağı;

10- Halen Bakanlık Merkez Teşkilatı ile 134 ağır ceza merkezi, 588 mülhakat adliyesi, 25 bölge idare mahkemesi, ceza infaz kurumlarının tamamı, 83 adet adli tıp birimi olmak üzere yargı teşkilâtının tamamında UYAP'ın uygulandığı; yargı hizmetlerinin yürütülmesinde, diğer kurum ve kuruluşlardan gelen bilgi ve belgelerin büyük önem taşıdığı; kimi zaman, bu konuda meydana gelen aksamaların yargılamanın gereksiz yere uzamasına sebep olduğu; bu nedenle, e-adalet kapsamında diğer kurumlarla entegrasyonun büyük önem taşıdığı; bu kapsamda, Adli Sicil, MERNİS, SEÇSİS, Yargıtay Başkanlığı Bilgi Sistemi, Vakıfbank, KİHBİ (Kaçakçılık ve İstihbarat Birimleri), ÖSYM (Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi), Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, PTT, POLNET, TAKBİS (Tapu-Kadastro Bilgi Sistemi), AVEA, TURKCELL ve Telekomünikasyon Kurumu ile tam entegrasyon sağlandığı; İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı, MASAK, SGK, NOTER.NET, Gümrük Müsteşarlığı Bilgi Sistemi, ASAL (Askere Alma Dairesi) ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlarla entegrasyon çalışmalarına devam edildiği; bilgi sistemlerinde, yazılım ve donanım alt yapısının, sürekli gelişen teknolojiye ayak uydurmasının büyük önem taşıdığı; bu nedenle, UYAP kapsamında yazılım ile donanım alt yapısının imkânlar çerçevesinde yenileneceği; eskiyen donanım alt yapısının yenilenmesi dışında, temel kanunlarda yapılan değişikliklerle Bakanlığımıza verilen yükümlülüklerden olan ses ve görüntü kayıt sistemlerinin kurulması zorunluluğunun, asgari tüm ağır ceza merkezlerinde yerine getirileceği; bu kapsamda, 1'i ceza infaz kurumu, 224'ü ağır ceza mahkemelerinde olmak üzere 225 yerde ses ve görüntü kayıt merkezi kurulduğu; UYAP'ın kapsayıcılığı, büyüklüğü ve geldiği aşama dikkate alınarak vasıflı teknik personel alt yapısının daha da güçlendirileceği;

11- Elektronik imzanın Türkiye genelinde tüm adli teşkilâtlarda uygulandığı; hâkim, savcı ve imza yetkisi olan toplam 24.244 kişinin elektronik imzasının aktif durumda olduğu; halen 7.848 avukatın elektronik ortamda dava açabildiği; tüm yargı teşkilâtında, UYAP'ın etkin ve verimli kullanımı için elektronik imzanın daha etkin hale getirilmesi için çalışmalara devam edileceği;

12- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 9 uncu maddesi gereğince, tüm kamu idarelerinin stratejik plân hazırlamalarının zorunlu olduğu; stratejik plânın, bakanlığın 2010-2014 yılları arasında kendisine tahsis edilen bütçe ile hangi faaliyetleri gerçekleştireceğinin belirlenerek maliyetlendirilmesi olduğu; Bakanlığımızın Stratejik Plânının hazırlandığı, Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderilerek görüş ve önerilerinin alındığı; plânda gerekli düzenlemeler yapılarak kamuoyuna sunulmaya hazır hale getirildiği; adalet hizmetlerinin ülke çapında etkili ve verimli bir şekilde sunulmasından sorumlu olan Adalet Bakanlığının faaliyetlerinin bir stratejik plân dâhilinde uzun vadeli bir şekilde plânlanması ve bu plâna uygun olarak belli bir tertip ve düzen içerisinde gerçekleştirilmesinin, yargının etkinlik ve verimliliğine önemli bir katkı yapacağının şüphesiz olduğu;

13- Yargıtay ve Danıştay'ın, Anayasada yüksek mahkeme olarak düzenlenmesine karşın, 155 inci maddede Yargıtay, 156 ncı maddede ise Danıştay'ın belli davalara ilk derece mahkemesi olarak bakmasının öngörüldüğü; yüksek mahkemelerin ilk derece mahkemesi sıfatıyla görev

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

yapmasını, bu mahkemelerin niteliğiyle bağdaştırmanın güçlüğü yanında, bu tür davalar nedeniyle artan iş yükünün bu mahkemelerin çalışmalarını olumsuz etkilediği;

14- Diğer taraftan, adli yargıda istinaf kanun yolunun düzenlendiği; bunun yanında, idari yargı alanında da istinaf kanun yolunun hayata geçirilmesi yönünde çalışmaların devam ettiği; bu nedenle, Yargıtay ve Danıştay'ın ilk derece mahkemesi olarak baktıkları davaları asgarî düzeye indirecek şekilde yüksek mahkemelerle işbirliği halinde çalışmaların yapılacağı;

15- Ülkemizde resmî işlemlerde ve özellikle de yargı alanında, tebligatla ilgili problemlerin önemli bir yer işgal ettiği; tebligattaki yanlışlık, eksiklik ve usûlsüzlüğün adil yargılanma hakkının ihlâlüne kadar varacak sonuçlar doğurabildiği; tebligatın, bir yandan güvenli ve doğru şekilde yapılması, diğer yandan da, mümkün olan en kısa sürede, en ucuz ve en basit şekilde yapılmasının gerektiği; uygulamada yaşanan sorunları önleyebilecek en önemli değişikliğin, 25/04/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununda kabul edilen "adres kayıt sistemi"nin Tebligat Kanununa intibakının sağlanması olduğu; yapılacak değişikliklerle, zaman, emek ve para kaybının önlenmesinin ve şikâyetlerin önemli ölçüde giderilmesinin hedeflendiği; bu düzenlemelerle, özellikle adil yargılamadaki makul süre unsurunun gerçekleşmesine önemli katkı sağlanacağı; diğer yandan da, tebligatın güvenli bir şekilde adrese ulaşmasının sağlanacağı; öte yandan, kural olarak ihtiyarî şekilde elektronik posta yoluyla tebligat imkânının getirilmesi ve bununla bağlantılı olarak klasik ilânen tebligat yanında elektronik ilânen tebligatın da kabul edilmesinin düşünüldüğü; bunun yanı sıra, yapılacak çalışmayla, yurt dışındaki Türk vatandaşlarına yapılacak tebligatlarda da daha basit ve kolay usulün geliştirileceği; ayrıca, uygulamada yerleşmiş olan, ancak tam olarak kanunî temeli bulunmayan, mahkeme, savcılık veya icra kalemlerinde yapılan doğrudan tebligatla ilgili düzenlemelere yer verileceği;

16- 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda, uygulamadan kaynaklanan aksaklıkları gidermek; davaların hızlı, basit, en az giderle ve etkin bir biçimde görülmesini ve bir kısım uyuşmazlıkların nizasız kaza, sulh, uzlaşma gibi yöntemlerle çözümünü sağlamak; karşılaştırmalı hukuktaki gelişmeleri hukuk yargılamasına yansıtmak amacıyla, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun yenilenmesi ve çağın koşullarına uygun hale getirilmesi için, taslağı Bakanlığımızca hazırlanan Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tasarısının halen Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun gündeminde bulunduğu;

17- Günümüzde icra ve iflâs sisteminin etkin işlememesinin, ekonomik ve ticarî hayatı olumsuz etkilediği ve adalet hizmetlerine olan güveni sarstığı; ekonomik yaşamda hukukî güvenliğin sağlanması ve toplumsal barışın korunmasının bu fonksiyonun hızlı, etkili ve adil çalışacak şekilde tasarlanmasına bağlı bulunduğu; diğer yandan, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin, adil yargılanma hakkına ilişkin kararlarında icra ve iflâs takiplerini "makul süre" kavramının içerisinde değerlendirildiği; icra ve iflâs sistemine ilişkin sorunlu alanların, takip hukukuna ilişkin mevzuattan kaynaklanan sorunlar, aşırı iş yükü, organizasyon yapısının yeterince işlevsel olmaması, insan kaynaklarının nitelik ve niceliğine ilişkin olumsuzluklar, uygulamadaki yanlış alışkanlıklar, fizikî ve teknik alt yapı yetersizlikleri gibi başlıklar altında toplandığı; İcra ve İflâs Kanununun yeniden ele alınmasının, sistemin iyileştirilmesi yönünde atılacak önemli adımlardan biri olduğu; yapılacak mevzuat değişikliğiyle Avrupa Birliği müktesebatına uyumun gözetilerek uluslararası uygulamaların dikkate alınacağı; bu gün için icra ve iflâs sistemine ilişkin olarak kanunların Adalet Bakanlığına verdiği görevlerin Bakanlık bünyesinde farklı birimler tarafından yürütüldüğü; yapılacak çalışmalarla, icra ve iflâs sistemine ilişkin birim kurularak, bu birimin, icra ve iflâs sisteminin etkin işleyişine yönelik çalışmalar yürütmesinin sağlanacağı; icra ve iflâs dairelerinin denetiminin adalet müfettişleri, icra hâkimleri ve sorumlu Cumhuriyet savcıları tarafından gerçekleştirildiği; söz konusu denetimin etkinleştirilmesi için Bakanlık bünyesinde kurulacak birim tarafından denetim standartlarının belirlenmesinin hedeflendiği; ayrıca, icra ve iflâs dairelerinin insan kaynakları kapasitesinin artırılması amacıyla çalışmalar yürütülmesinin düşünüldüğü; yürütülecek çalışmalarla icra ve iflâs memurluğu kadrosunun oluşturulması ve diğer birimlerden görevlendirmenin kaldırılmasının öngörüldüğü; öte yandan, icra ve iflâs işlerinin farklı özellikleri dikkate alınarak çalışanlara yönelik etik ilkelerin belirleneceği; Ülkemizde hacizli mal

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

yediemin depolarına ilişkin bir düzenleme bulunmadığı; reform çalışmaları kapsamında lisanslı yediemin depoları kurulması ve işletilmesini öngören düzenleme yapılarak, mevzuat alt yapısının tamamlanmasıyla birlikte lisans çalışmalarının gerçekleştirileceği; icra ve iflâs dairelerinde yapılan tahsilât ve reddiyat işlemlerinin bankalarla kurulacak otomasyonla, bankalar üzerinden gerçekleştirilmesi, satış işlemlerinde internet imkânlarının kullanılması ile satışın etkinleştirilmesinin, bu alanda yer alan diğer çalışmalar olacağı;

18- Bilirkişilik müessesesinden ve bilirkişilerden kaynaklanan aksaklıklara yönelik yaygın şikâyetler bulunduğu; özellikle, bilirkişilerin teknik ve özel bilgi gerektiren konularda görüş bildirmekten ziyade, hüküm kurar nitelikte kesin yargıda bulundukları, hâkimlerin yargının iş yükünün ağırlığı nedeniyle bilirkişi incelemesine çok sık başvurdukları yönünde eleştiriler bulunduğu; adlî, idarî ve askerî yargıda; ceza, hukuk ve idarî yargılama usulünde ayrı ayrı olmak üzere, coğrafi bölgelere, mahkemeye gelen iş sayısına, ihtisas mahkemesi ve dava konularına göre tasnif edilmiş şekilde alan araştırması yapılarak; elde edilen veriler doğrultusunda bilirkişilik müessesesinin yeniden düzenlenmesi, sadece özel ve teknik alanlarda uzman bilirkişilerin belirlenmesi ile bilirkişilerin seçimi ve denetiminde objektif, bilimsel ölçütler uygulanmasının sağlanacağı; bu kapsamda, bilirkişi etik ilkelerinin belirlenmesi, bilirkişilere yönelik hukuk rehberi hazırlanarak Türkiye Adalet Akademisinde eğitim verilmesi ve adalet komisyonlarınca etkin bir şekilde bilirkişi listelerinin belirlenmesinin hedeflendiği;

19- Mevcut uygulamada, özellikle kamu kurum ve kuruluşlarının avukatları ile hazine avukatları tarafından, mahkemece aleyhte verilen her karara karşı kanun yollarına başvurulmasının oldukça yaygın olduğu; hukuk müşavirlerine ve hazine avukatlarına, özellikle karşı tarafın haklılığının açık olduğu veya yargı içtihatlarının istikrar kazandığı konularda dava açma, kanun yoluna başvurma gibi hususlarda geniş takdir yetkisi verilerek gereksiz başvuruların azaltılmasının, böylelikle yargının aşırı iş yükünün azaltılmasının ve hızlandırılmasının amaçlandığı; yapılacak düzenlemelerle kamu avukatlarının idarî eylem ve işlem öncesi sürece daha aktif katılmasının sağlanacağı; öte yandan, kamu ve hazine avukatlarının kurumlarındaki konumlarının ve statülerinin güçlendirilmesi amacıyla ilgili kurumlarla işbirliği halinde gerekli çalışmaların yapılacağı;

20- Çocuğun yüksek yararı ilkesi göz önünde bulundurularak medenî hukuk ve ceza hukuku alanında çocuğun korunmasına yönelik olarak yürütülen yeni çocuk adaleti sisteminin geliştirilmesine devam edileceği; suça sürüklenen çocuklar için cezanın başvurulacak son çare olduğu yaklaşımı çerçevesinde, çocuklar hakkında yürütülen soruşturma, tutuklama, yargılama ve hürriyeti bağlayıcı cezalara muhatap olmanın ortaya çıkardığı sorunları gidermeye yönelik çalışmaların yürütüleceği; yapılacak düzenlemelerde, ayrılan eşlerin çocuklarının veya korunmaya muhtaç durumda bulunan çocukların, anne ve babadan ayrı olarak hayata devam etmesinin meydana getireceği sorunlar nedeniyle çocukları anne ve babadan ayırmanın son önlem olmasının amaçlandığı,

Belirtilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan

**CEZA MAHKEMELERİNDE VERİLEN DÜŞME KARARLARININ YILLAR İTİBARIYLA
DAĞILIMI (1998-2008)**

YIL	Düşme Kararı Verilen Dosya Sayısı
1989	220537
1990	148554
1991	172237
1992	201051
1993	204907
1994	241177
1995	245224
1996	223524
1997	234337
1998	256441
1999	303349
2000	365174
2001	543504

		YIL	Düşme Kararı Verilen Sanık Sayısı
		2002	649018
		2003	513901
		2004	409026
		2005	319046
YIL			
2006	Davanın Düşmesi	Uzlaşma nedeniyle	72673
		Zamanaşımı nedeniyle	58267
		Diğer	255221
		Toplam	386161
2007	Davanın Düşmesi	Uzlaşma nedeniyle	69258
		Zamanaşımı nedeniyle	58159
		Diğer	302471
		Toplam	429888
2008	Davanın Düşmesi	Uzlaşma nedeniyle	45792
		Zamanaşımı nedeniyle	48231
		Diğer	456703
		Toplam	550726

NOT	1) 1989-2001 yılları arasında düşme kararları dosya sayısı bazında iken 2002-2008 yılları arasındaki veriler sanık bazında derlenmiştir. Ayrıca 1989-2005 yılları arasındaki düşme kararları zamanaşımı dışındaki diğer düşme kararları da kapsamaktadır
	2) 2006-2008 yılları arasında ise düşme nedenlerine ilişkin ayrıntılarda mevcuttur